

september 2026
nummer 8

De Penwortel

Nieuws van onze moestuinvereniging

En daar is de herfst alweer!

September markeert de overgang van zomer naar herfst. De moestuinen veranderen langzaam van kleur, de oogstmaanden vullen zich met de laatste zomergroenten en het is tijd om vooruit te kijken naar het nieuwe seizoen.

In deze editie van De Penwortel vind je weer volop lezen én te doen: handige tips, actuele informatie en nieuws uit onze vereniging.

Ook staan onze gezamenlijke tuinen weer centraal, met aandacht voor onderhoud, natuur en een mooie oogst – nu én voor de winter.

Veel leesplezier!

Samen
houden we
onze tuinen
mooi! ♥

In deze Penwortel

1

Brand bij de buren

Actuele situatie en stand van zaken

2

Moestuin herstel

Nieuwe plannen en ontwikkelingen

3

Snijden van fruitbomen

Tips voor gezonde bomen en een goede oogst

4

Zaai kalender

Wat kun je in de komende maanden zaaien?

5

Winterklaar maken van je tuin

Voor een sterke start in het voorjaar

6

Inmaken en lang bewaren van groenten en fruit

Genieten van je oogst, ook later

7

Open tuinen dag

Een geslaagde dag vol inspiratie en gezelligheid

8

De bever

Nieuwe gast in onze omgeving

9

Het bestuur

Berichten en mededelingen van het bestuur

Voor, door en met tuiniers!

NIEUWS

— van het —

COMPLEX

Samen zorgen we voor een
veilige en fijne tuinomgeving ♡

MOESTUINHERSTEL

Moestuinherstel wil aan de slag op ons complex
aan de Provinciale Weg.

Een eerste gesprek heeft plaatsgevonden.

**Tot op heden zijn er nog geen afspraken
gemaakt over de aanpak.**

Het bestuur wil deze eerst van Moestuinherstel
op papier zien voordat zij verder gaat met de
gesprekken.

BRAND BIJ DE BUREN

Op vrijdag 10 juli 2026 heeft er een grote brand gewoed bij het complex van de buren
aan de Arie Schaapweg.

Deze brand is opgeschaald naar grote brand en heeft bij de buren menige tuin totaal verwoest.
Ook zijn er duiven omgekomen en is een paard geblesseerd geraakt.

Aan onze zijde zijn er twee tuinen die schoeischade hebben opgelopen.
Daarvoor is de eigenaar van de grond door het bestuur aansprakelijk gesteld.

Dit loopt nog.

*Een vervelende situatie voor onze collega's en voor de betrokken tuinders van de buren.
Vooralsnog zien we geen werkzaamheden op het terrein.*

PREVENTIE: SAMEN VOORKOMEN WE BRAND

Het bestuur gaat in de komende bestuursvergadering kijken wat we als
volkstuinvereniging aan preventieve maatregelen kunnen treffen om een
dergelijke grote brand bij onze complexen te voorkomen.

Vooruitlopend daarop verzoek wij alle tuinders om:

- ✓ de ruimte tussen de huisjes en schuurtjes vrij te houden
- ✓ geen opslag te plegen of er planten in te laten groeien

Dit kan het overslaan van een brand beperken.

WORDT VERVOLGD

We houden jullie op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

Samen maken we ons complex veilig en leefbaar!

Aan de slag in de tuin:

SNOEIEN VAN FRUITBOMEN & STRUIKEN

Een goede snoei zorgt voor gezonde bomen en struiken, meer licht en lucht én een rijke oogst.

De herfst is dé tijd om te snoeien!

WAAROM SNOEIEN?

- Bevordert de groei en vruchtvorming
- Voorkomt ziektes en plagen
- Zorgt voor een mooie vorm en stevig geraamte
- Houdt bomen en struiken in balans

ALGEMENE TIPS

- Gebruik schoon en scherp gereedschap.
- Snoei bij droog weer.
- Knip net boven een naar buiten wijzende knop.
- Verwijder dode, zieke of kruisende takken.
- Te veel snoeien = te veel groei, weinig vruchten.

FRUITBOMEN SNOEIEN

(APPEL, PEER, PRUIM, KERS)

Zomersnoei (juli – augustus)

- Verwijder **waterloten**: rechtopgaande, snelgroeiende takken zonder vruchten.
- Dun de kroon uit**: haal overvloedige takken weg voor meer licht en lucht.
- Snoei niet te zwaar**: een open, luchtige kroon geeft de beste vruchten.

TIP: Bij steenvruchten (pruim, kers, perzik) is zomersnoei extra belangrijk.

BESSENSTRUIKEN SNOEIEN

(AALBES, ZWARTE BES, FRAMBOOS, BRAAM)

- Zwarte bes & aalbes**: na de oogst oude takken (ouder dan 3 jaar) tot aan de grond verwijderen.
- Framboos** (zomerframboos): uitgebloeide takken wegnippen. (Herfstframboos: in het voorjaar snoeien.)
- Braam**: zijtakken inkorten tot 20–30 cm.

GOUDEN REGEL

Snoei met beleid: liever ieder jaar een beetje dan in één keer te veel.
Zo blijven je planten gezond en productief!

VEELVOORKOMENDE TAKKEN

Waterlot

Steil omhoog groeiende tak. Verwijderen of terug snoeien.

Kruisende takken

Schuren tegen elkaar aan en veroorzaken wonden. Eén van de twee verwijderen.

Dode takken

Geen knoppen of blad meer. Tot aan de gezonde tak wegnippen.

VRAGEN OF TWIJFEL?

Vraag het een ervaren tuinder op ons complex – we helpen elkaar graag verder!

Samen maken we onze tuinen groen, gezond en productief!

Een snoeischaar vandaag,

Zaai kalender

September t/m December

Samen zaaien, samen oogsten!

September

In de volle grond

- Spinazie
- Veldsla
- Rucola
- Radijs
- Koolrabi
- Winterpostelein
- Snijbiet
- Winterpeen
- Knoflook
- Tuinuien

Binnen voorzaaien

- Veldsla (voor vroege oogst)
- Koolsoorten
- Prei

Oktober

In de volle grond

- Veldsla
- Spinazie
- Winterpostelein
- Knoflook
- Tuinuien
- Peterselie
- Rucola
- Raapsteel

Binnen voorzaaien

- Prei
- Koolsoorten
- Bleekselderij
- Knolselderij

November

In de volle grond

- Veldsla
- Knoflook
- Tuinuien
- Winterpostelein
- Spinazie (bij zacht weer)
- Tuinbonen

Binnen voorzaaien

- Prei
- Koolsoorten
- Bleekselderij
- Knolselderij

December

In de volle grond

- Veldsla (bij zacht weer)
- Knoflook
- Tuinuien
- Tuinbonen

Binnen voorzaaien

- Prei
- Koolsoorten
- Bleekselderij
- Knolselderij

De natuur
bereidt zich voor,
wij zaaien
voor morgen.

VELDSL

SPINAZIE

RUCOLA

KNOFLOOK

Tip

Bescherm je zaaibedden
bij vorst met een laagje
blad of vliesdoek.

Let op: Zaaien en oogsten is afhankelijk van het weer.

Gebruik deze kalender als richtlijn en kijk vooral naar je eigen tuin!

Aan de slag in de tuin.

WINTERKLAAR MAKEN VAN JE TUIN

Voor een gezonde start in het voorjaar! ♥

De dagen worden korter en kouder. Dé tijd om je tuin winterklaar te maken. Zo bescherm je je planten, houd je de bodem gezond en geniet je volgend jaar weer van een mooie, productieve tuin!

Zo maak je je tuin winterklaar ♥

PLANTEN BESCHERMEN

- Bescherm vorstgevoelige planten met vliesdoek, noppensfolie of stro.
- Kuipplanten: zet ze op een beschutte plek of binnen, vorstvrij maar koel.

SNOEI OP HET JUISTE MOMENT

- Snoei fruitbomen (appel, peer, pruim) in de winter (als het niet vriest).
- Wacht met snoeien van voorjaarsbloeiers tot na de bloei.

OPRUIMEN & SCHOONMAKEN

- Verwijder zieke bladeren, plantresten en onkruid.
- Maak gereedschap schoon en berg het droog op.
- Leeg regentonnen en maak ze schoon.

BODEM VERZORGEN

- Werk compost of organische mest door de bodem.
- Bedek lege borders met blad of groenbemester. Dat beschermt en voedt de bodem.

CHECK JE TUINPADEN & BOUWSELS

- Controleer hekken, poorten en schuttingen.
- Zet houten constructies in de beits of olie.
- Check loszittende delen en herstel waar nodig.

Bewaar de oogst! ♥

INMAKEN & LANG BEWAREN VAN GROENTEN EN FRUIT

Zo geniet je ook in de winter van al het lekkers uit je tuin. Met een paar eenvoudige manieren blijft je oogst lang houdbaar én bomvol smaak en vitamines.

INMAKEN

Groenten inmaken in zuur (azijn) of zoetzuur. Denk aan komkommers, uien, bieten of augurken.

Tip: Gebruik schone potten en zorg dat alles onder het vocht staat.

JAM & CONFITUUR

Maak jam of confituur van fruit zoals appels, peren, pruimen, bessen of vijgen.

Tip: Voeg citroensap toe voor een betere smaak en houdbaarheid.

DROGEN

Drogen kan in de oven, droogoven of aan een drooglijn. Ideaal voor kruiden, tomaten, appels en bonen.

Tip: Bewaar droog en koel in een luchtdichte pot.

VRIEZEN

Blancheren en invriezen is perfect voor groenten zoals sperziebonen, spinazie, courgette en dopervrten.

Tip: Portioneer in zakjes of bakjes.

KELDEREN & BEWAREN

Bewaar wortelgroenten, appels, peren en pompoenen op een koele, donkere en vorstvrije plek.

Tip: Controleer regelmatig en verwijder beschadigde exemplaren.

Lang houdbaar?

- Aardappels op een donkere, koele plek (niet in de koelkast!).
- Uien & knoflook: droog, lichtig en donker bewaren.
- Pompoenen & wintercourgettes: heel en koel bewaren.
- Noten: in dop, droog en koelte.

GOUDEN REGEL ♥

Werk schoon, gebruik schone potten en deksels, volg goede recepten en label je potten met datum. Dan weet je altijd wat je in huis hebt!

Terugblik OPEN TUINEN DAG

ZATERDAG 15 AUGUSTUS

Wat een prachtige ochtend hebben we gehad tijdens de Open Tuinen Dag! Ondanks het bewolkte weer was de **sfeer zó onvergetelijk**. Veel bezoekers vonden hun weg naar onze vereniging en genoten van al het moois dat onze tuinen te bieden hebben.

RONDLEIDINGEN & INSPIRATIE

Onze enthousiaste tuinders namen de bezoekers mee over het complex. Er was volop gelegenheid om verschillende tuinen te bekijken, vragen te stellen en ideeën uit te wisselen. Elke tuin heeft zijn eigen karakter en verhaal.

EEN SUCCESVOLLE OPEN DAG!

De Open Tuinen Dag was een groot succes. Er kwamen veel geïnteresseerde bezoekers langs om kennis te maken met onze vereniging en het tuinieren.

Extra leuk: enkele beschikbare tuintjes vonden deze dag zelfs een nieuwe huurder!

Een mooier resultaat hadden we ons bijna niet kunnen wensen.

Bedankt!

Dank aan alle bezoekers, tuinders en vrijwilligers die deze ochtend mogelijk maakten.

Samen maken we onze vereniging tot een bloeiende plek waar iedereen zich thuis voelt.

*Op naar nóg
meer groene buren!*

DE BEVER

op bezoek aan de Provinciale Weg

De bever heeft ons complex ontdekt!
De afgelopen tijd zijn er ongeveer vijf meldingen binnengekomen van bomen die zijn aangevreten of zelfs door een bever zijn omgehaald.

*Een bijzonder stukje natuur zo dichtbij,
maar ook iets waar we rekening mee moeten houden.*

HOE HERKEN JE SPOREN VAN EEN BEVER?

Bevers zijn vooral actief in de avond en nacht. Je zult het dier zelf daarom waarschijnlijk niet snel tegenkomen. Zijn sporen zijn vaak wel goed zichtbaar. Let op de volgende kenmerken:

- Bomen en takken met duidelijke knaagsporen
- Afgeschilde bast
- Een boom die aan de onderkant bijna potloodvormig is afgeknabbeld
- Hout en takken in of langs het water

De bever gebruikt hout niet alleen als voedsel, maar ook voor het bouwen en onderhouden van zijn verblijfplaats.

WAT GEBEURT ER NU?

Over de aanwezigheid van de bever is inmiddels contact geweest met de gemeente. Daarnaast wordt ook contact gezocht met het waterschap om te bekijken welke maatregelen nodig en toegestaan zijn.

Maatregelen zijn grof gaas om de bomen plaatsen of beverpasta te gebruiken. Tevens de slootkant zo laag mogelijk schoon te maken zodat hij het niet naar zijn zin heeft.

EEN BURCHT? HOUD AFSTAND!

Mocht er op of rond het complex een beverburcht ontstaan, dan is het belangrijk deze niet te verstoren. Voor ons complex geldt dan het advies om minimaal

30 METER AFSTAND

te houden rondom de burcht.

Zie je een mogelijke burcht, nieuwe knaagsporen of een boom die door een bever is beschadigd?

Meld dit dan bij het bestuur en probeer zelf niets te verplaatsen of weg te halen.

WIST JE DAT...?

Bevers de grootste knaagdieren van Europa zijn?

Hun voortanden hun hele leven blijven doorgroeien?

Bevers uitstekende zwimmers zijn en meerdere minuten onder water kunnen blijven?

Ze vooral planten eten, zoals grassen, waterplanten, twijgen en boomschors?

Een beverburcht vaak een ingang onder water heeft, waardoor de dieren veilig naar binnen en buiten kunnen?

Samen ruimte voor mens én natuur

De komst van een bever is bijzonder en laat zien hoeveel natuur er rondom ons complex aanwezig is. Tegelijkertijd kunnen bevers schade veroorzaken aan bomen en oevers. Daarom houden we de situatie goed in de gaten en volgen we de adviezen van gemeente en waterschap.

HEB JE SPOREN OF SCHADE GEZIEN? GEEF HET DOOR AAN HET BESTUUR.

Algemene info

HET BESTUUR

Samenstelling per 21 april 2026

BESTUUR

Jan van Uden
Voorzitter /
Bouwcommissie PW

✉ voorzitter@kleingrondbezit-dordrecht.nl
☎ 06 40 212 106

Annelies Barten
Secretaris

✉ secretaris@kleingrondbezit-dordrecht.nl

Renee van der Spoel
Penningmeester /
Communicatie

✉ penningmeester@kleingrondbezit-dordrecht.nl
☎ 06 16 970 789

Bereikbaar: maandag na 18.00 uur &
vrijdag 09.00 – 10.00 uur

Trudy Caarls
Tuincommissaris PW

✉ tuincommissie@kleingrondbezit-dordrecht.nl

Geert van Weerdenburg
Tuincommissaris TT

✉ tuincommissie@kleingrondbezit-dordrecht.nl

Theo van Drunen
Bouwcommissaris TT

✉ bouwcommissie@kleingrondbezit-dordrecht.nl

LEDENADMINISTRATIE

Johan Hubregtse
Ledenadministratie

✉ ledenadministratie@kleingrondbezit-dordrecht.nl
☎ 06 23035978

Wilt u contact opnemen met het bestuur?

Gebruik dan bij voorkeur e-mail.
Telefoonnummers zijn voornamelijk bedoeld
voor noodgevallen.

Heb jij ideeën of suggesties
voor 'De pen voor de tuin'? Mail dan naar:
secretaris@kleingrondbezit-dordrecht.nl

Beste medetuinders,

Er moet mij toch echt iets van het hart.

Vlak voor de ledenvergadering stond er op de Tweede Tol al een beledigende tekst op de poort. Nu vindt opnieuw iemand het nodig om op een anonieme manier Ton Ruygt af te branden, door een briefje aan de poort te hangen. Daarin wordt onder andere gesteld dat de Arie Schaapweg een openbare weg is en dat je daar blijkbaar zomaar afval zou mogen storten.

Wat mij misschien nog wel het meest dwarszit, is dat degene die dit schrijft anoniem blijft en niet het lef heeft om gewoon het gesprek aan te gaan. Wat mij betreft zegt dat vooral iets over de persoon die zo'n briefje ophangt.

Ik begrijp werkelijk niet waarom we op deze manier met elkaar om moeten gaan. We zijn allemaal lid van dezelfde vereniging en zouden eventuele irritaties of meningsverschillen toch gewoon met elkaar moeten kunnen bespreken. Dit soort anonieme acties vind ik kinderachtig, geniepig en vooral ontzettend jammer.

Het is inmiddels bijna zo ver dat je je afvraagt of je je eigen naam nog wel onder een reactie durft te zetten, uit angst dat de volgende keer jouw tuin wordt beklad of er ineens borden met "ga weg" in je tuin verschijnen.

Ik vind dit echt in- en intriest. Ik hoop dan ook dat degene die dit briefje heeft opgehangen alsnog het lef heeft om zich bekend te maken, zodat er gewoon met elkaar gesproken kan worden. Problemen lossen we niet op door ons achter anonimiteit te verschuilen, maar door met elkaar in gesprek te gaan.

Renee van der Spoel

ONZE TUINCOMPLEXEN

Post adres:

Tweede Tol, Arie Schaapweg 1,
3316 EV DORDRECHT

Provinciale Weg 1,
3319 LH DORDRECHT